

Materiały do konsultacji z języka polskiego

13.03. – 19.03.2021

Dzień dobry,

W terminie 13.03. – 19.03

zaplanowano 6 tematów konsultacji:

[Pan Tadeusz – podsumowanie pracy nad lekturą. \(1-2\)](#)

[Biografia Słowackiego i rozrachunek poety ze światem w wierszu *Testament mój.* \(3-4\)](#)

[Nostalgia emigranta – *Hymn \[Smutno mi, Boże!\]* \(5-6\)](#)

Przesyłam materiały do zajęć oraz link do zadań.

[Pan Tadeusz – podsumowanie pracy nad lekturą.](#)

I. Zastanów się, co można zrobić, by ocalić pamięć o przeszłości?

Na pewno służy temu:

- budowanie nowoczesnych, interaktywnych muzeów
- spisywanie relacji świadków pewnych zdarzeń
- wspieranie finansowe prac naukowych
- cyfryzacja zbiorów bibliotecznych
- kultywowanie tradycji w rodzinach

A co zrobił Mickiewicz, by ocalić prawdę o dawności?

II. Elementy świata odchodzącego w przeszłość w *Panu Tadeuszu* i sposoby jej ocalania (zapoznaj się z tekstem Aliny Witkowskiej):

Własny świat Soplicowa jest wszakże oparty nie tylko na niewielkim, łatwym do poznania terytorium szlacheckiego folwarku i zamożnego dworu, bynajmniej nie ciasnego w dosłownym sensie wyrazu. Także na ładzie i porządku, które określają sposób życia we „własnym” świecie. To one przede wszystkim powodują, że mikrokosmos Soplicowa jest tak stabilny, oporny wobec zmian, niejako odwieczny, wykluczający możliwość zaskoczenia jakąś innowacją, jakimś przeformułowaniem domowego kodeksu.

Porządek ten opiera się przede wszystkim na etykiecie. To etykieta właśnie, ów niepisany zbiór zasad regulujący ludzkie czynności i sposoby zachowań, jest właściwym strażnikiem tradycji i prawdziwym organizatorem głęboko pojętego ładu życia. Znajomość etykiety równa się więc rozpoznaniu soplicowskiego mikroświata i zapewnia swobodne, bezkolizyjne poruszanie się w jego obrębie. Ona objaśni, co jest właściwe dla każdego wieku i płci, ona powie, jak rozpoznać hierarchię społecznych wartości i jak się samemu wobec nich określić. Etykieta bowiem operuje swoim językiem, swoim systemem znaków w pełni czytelnym

jedynie w obrębie określonej społeczności. Ale muszą istnieć jej strażnicy i interpretatorzy, swego rodzaju mistrzowie ceremoniału, którzy dbają właśnie o pełną czytelność systemu znaków etykiety i o jej swoistą nienaruszalność. W poemacie jest ich co najmniej trzech: Sędzia, Podkomorzy i Wojski Hreczecha. Są to żywe kodeksy zachowań i wystarczy baczna obserwacja ich sposobu bycia, aby można się w lot zorientować w obyczajach, prawach i obowiązkach. Bo oto Podkomorzy kilkakrotnie oddaje ukłony w tym samym znaczącym porządku: „idąc kłaniał się damom, starcom i młodzieży”. On też „najwyższe brał miejsce za stołem” i było oczywiste, że należało mu się ono „z wieku i urzędu” jako władzy powiatowej i panu znakomitego rodu, o znacznej majątkowej zamożności. Wszakże, gdy obserwacja żywego wzoru okazała się niewystarczająca, i ktoś jednak uchybiał etykietce, wówczas każdy z uosabiających wzór podejmował się roli mentora przypominającego prawidła etykiety. Tę rolę pełnią w Panu Tadeuszu przemowy: Sędziego „ważna nauka o grzeczności”, Podkomorzego „uwagi nad modami” i Wojskiego refleksje łowieckie, gdyż on właśnie ukazany jest jako żywa księga prawideł myśliwskich. Przemowy te zresztą oprócz ich sensu edukacyjnego podkreślić mają także charakterystyczną cechę kultury szlacheckiej, która była w dużej mierze kulturą słowa, kulturą wypowiedzi. Tę jej właściwość wielokrotnie przypomina się w poemacie. Nawet historia kraju, zdaniem Sędziego, stanowiła nie tylko przedmiot książkowy i nie jedynie wiedzę uczenie spisaną, lecz żyła i kwitła w kulturze rozmowy, bo „u panów rozmowa była to historyja żyjąca krajowa”. Poniekąd sam „ostatni zajazd na Litwie”, a więc centralne wydarzenie poematu, okazuje się skutkiem krasomówczych walorów „wymowy sejmowej” Gerwazego.

Alina Witkowska, Mickiewicz. Słowo i czyn, Warszawa 1975, s. 161–163.

Wykonaj zadania: <https://www.testportal.pl/test.html?t=DA6sw6Xe9pzz>

Link będzie aktywny od 13.03.2021 od godz.8.00 do 19.03.2021 do godz. 20.00.

Test składa się 3. pytań, na jego rozwiązanie masz 30 minut.

Biografia Słowackiego i rozrachunek poety ze światem w wierszu *Testament mój*.

Każdy z nas chciałby coś po sobie pozostawić i dobrze zapisać się w pamięci innych. Świadectwem naszego życia są różne dokonania, sukcesy, rodzina, wspomnienia bliskich, z którymi spędzaliśmy czas. Twórcy zapisują się w pamięci także poprzez swoje dzieła. To one stają się najważniejszą spuścizną i pomnikiem na cześć artysty. Poetyckie słowa wypowiedziane dziesiątki lat wcześniej trwają niezmiennie, jak zapisany głos, którego nie zdoła zatrzymać czas.

Twoje cele:

- Wskażesz cechy testamentu poetyckiego w utworze Juliusza Słowackiego.
- Rozpoznaś w tekście literackim środki artystycznego wyrazu i określisz ich funkcję.
- Sformułujesz koncepcję romantycznej poezji w oparciu o utwór *Testament mój*.

Biografia Juliusza Słowackiego: <https://culture.pl/pl/tworca/juliusz-slowacki>

Tekst utworu: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/grob-agamemnona.html>

Zapoznaj się z jego interpretacją wykonaną przez Jerzego Świątłonia

<https://www.youtube.com/watch?v=tCRidDlz24U>

Zastanów się:

- Kim są w wierszu Słowackiego: testator i spadkobiercy oraz co jest spadkiem. Charakteryzują testatora i spadkobierców, wskazują, jakie wartości duchowe stanowią spadek.
- Jaki jest nastrój wiersza?
- W fragmentach podmiot liryczny uwypukla swoje uczucia, nazywają stany emocjonalne osoby mówiącej.
- Czym jest testament duchowy, co można pozostawić w takim testamencie i komu?

Nostalgia emigranta – *Hymn [Smutno mi, Boże!]*

- Posłuchaj wiersza Juliusza Słowackiego pt. „Hymn” [Smutno mi Boże...] w interpretacji Tadeusza Zięby: <https://www.youtube.com/watch?v=eseZ6NBg5oA>
Obejrzyj podsumowanie na kanale Edudu Video:
https://www.youtube.com/watch?v=uGY5_7MFm7o